

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **22 Haziran 2026**

Sayı: **19467**

46002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımı Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98.ve TBMM İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.17/06/2026

Talat DİNÇER

Mersin Milletvekili

Türkiye'nin çilek ihracatında yılın ilk dört ayında yüzde 56 artış yaşandığı ve 40 ülkeye ihracat yapıldığı açıklanıyor. İktidar bu rakamları bir başarı hikâyesi olarak sunarken, üretimin merkezlerinden biri olan Mersin'in Silifke ilçesinden gelen sesler ise tarımdaki acı gerçeği ortaya koyuyor. Çiftçi kazanamıyor, tüketici uygun fiyata ürüne ulaşamıyor, buna rağmen ihracat rekorlarıyla övünüyor. Silifkeli üreticiler, kilogramı 30 liraya satılan çileğin işçi maliyetini dahi karşılamadığını, artan mazot, gübre, ilaç, sulama ve işçilik giderleri nedeniyle ciddi zarar ettiklerini ifade ediyor. Üreticilerin açıklamalarına göre dönüm başına zarar 100 bin lirayı buluyor. Bir tarafta emeğinin karşılığını alamayan çiftçi, diğer tarafta pazarda ve markette yüksek fiyatlarla karşılaşan vatandaş bulunuyor.

Bu tablo, tarım politikalarının başarısızlığının en net göstergelerinden biridir. Eğer ihracat gerçekten rekor seviyeye ulaşmışsa, bunun ilk olarak üreticinin cebine yansması gerekir. Ancak görüyoruz ki ihracattan elde edilen katma değer önemli bir bölümü üreticiye değil, aracılara, tüccarlara ve tedarik zincirinin diğer halkalarına gitmektedir. Ürünü yetiştiren çiftçi zarar ederken, vatandaş da yüksek fiyat ödemeye devam etmektedir. Ürün tarlada para etmiyor, tezgâhta ise alınamıyor. Çiftçi düşük fiyata satmak zorunda kalırken, tüketici aynı ürünü katlanmış fiyatlarla satın alıyor. Bu fiyat farkının nedenleri araştırılmalı, üretici ile tüketici arasındaki zincirde oluşan aşırı maliyet ve kâr marjları denetlenmelidir. Tarım sektörü günü kurtaran politikalarla değil, uzun vadeli planlamayla yönetilmelidir.

Çiftçinin üretim maliyetlerini düşürecek destekler artırılmalı, mazot, gübre ve enerji giderleri konusunda kalıcı çözümler üretilmeli, üretici kooperatifleri güçlendirilmeli ve ürün alım süreçlerinde çiftçinin pazarlık gücü artırılmalıdır. İhracat başarıları yalnızca rakamlarda değil, üreticinin refahında ve vatandaşın sofrasındaki fiyatlarda da hissedilmelidir. Bugün gelinen noktada ne üretici memnundur ne de tüketici. Çiftçi zarar ediyor, vatandaş pahalıya tüketiyor. Bu nedenle tarımda gerçek başarı; ihracat rakamlarının artması değil, üreticinin kazanması ve vatandaşın uygun fiyatla sağlıklı gıdaya ulaşabilmesidir. Aksi halde açıklanan rekorlar, tarladaki ve pazardaki gerçekleri değiştirmeye yetmeyecektir.

46002

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Çilek ihracatı yüzde 56 arttıysa, çiftçi neden zarar ediyor?
2. İhracat rekoru kırılıyorsa üreticinin cebine neden para girmiyor?
3. Kilogramı 30 liraya satılan çilek işçi maliyetini bile karşılamıyorsa, kazanan kim?
4. Çiftçi zarar ederken ihracat gelirinden kimler pay alıyor?
5. Tarlada 30 liraya alınan çilek tezgâhta neden kat kat pahalıya satılıyor?
6. Çiftçi ürününü değerinde satamıyorsa tarım politikaları kimi koruyor?
7. Üretici dönüm başına 100 bin lira zarar ederken iktidar hangi başarıdan söz ediyor?
8. Çileği yetiştiren kazanamıyor, vatandaş alamıyor; aradaki fark nereye gidiyor?
9. Rekor ihracat açıklanırken üreticinin feryadı neden duyulmuyor?
10. Mazot, gübre ve işçilik maliyetleri karşısında çiftçi nasıl ayakta kalacak?
11. Tarımda planlama varsa üretici neden borç ve zarar sarmalında?
12. Tarlada para etmeyen ürün, tezgâhta neden alınamaz hale geliyor?
13. İhracat rakamları büyürken çiftçinin umudu neden küçülüyor?
14. Üreten kaybediyor, aracılar kazanıyorsa burada adalet nerede?